

УДК 351:323

[https://doi.org/10.32689/2617-2224-2024-4\(41\)-7](https://doi.org/10.32689/2617-2224-2024-4(41)-7)

Сопроненков Ігор Григорович,

аспірант, ПрАТ «ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом», 03039, м. Київ, вул. Фрометівська, 2, <https://orcid.org/0009-0003-1756-3395>

Sopronenkov Ihor Hryhorovych,

Postgraduate Student, Interregional Academy of Personnel Management, 03039, Kyiv, 2, Frometivska Str., <https://orcid.org/0009-0003-1756-3395>

Кристіян Холащинський

доктор філософії, завідувач кафедри міжнародної політики, Академія соціальної та медіа культури в Торуні – Академія прикладних наук, Університет соціальної та медіа культури в Торуні, Польща, <https://orcid.org/0000-0001-5063-0762>

Chołaszczynski Krystian

Ph.D., Head of the Department of International Politics, Akademia Kultury Społecznej i Medialnej w Toruniu – Akademia Nauk Stosowanych, University of Social and Media Culture in Toruń, Poland, <https://orcid.org/0000-0001-5063-0762>

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ МЕХАНІЗМІВ ЕФЕКТИВНОЇ ВЗАЄМОДІЇ БІЗНЕСУ ТА ОРГАНІВ ВЛАДИ

Анотація. Стаття присвячену аналізу наукових підходів щодо особливостей формування механізмів ефективної взаємодії бізнесу та органів влади. У роботі досліджено понятійно-категорійний апарат, зокрема надано наукові підходи до дефініції «взаємодія» в управлінському аспекті, а також взаємодії влади й бізнесу, що надало змогу сформулювати авторський підхід до цієї категорії. Для ґрунтовного розкриття теми окреслено особливості, мету та завдання взаємодії бізнесу та органів влади. Акцентовано на формуванні відносини між бізнесом та органами влади на основі взаємної відповідальності, відкри-

тості та прозорості, взаємного балансу між обома сторонами для подальшого соціально-економічного розвитку. Обґрунтовано для ефективної взаємодії бізнесу та органів влади особливе місце механізмів в державно-управлінському вимірі, що зводиться до складової системи управління. Розкрито наукові підходи до таких понять як «механізми», «механізми державного управління» та «механізми публічного управління», їх компоненти та особливості. Визначено вихідною категорією взаємодії бізнесу й органів влади є механізми публічного управління, адже саме від них залежить вплив на фактори щодо діяльність суб'єктів системи, їх ефективність. Зважаючи, що система публічного управління спрямована на максимальне залучення громадян та задоволення їх потреб, саме тому більшість механізмів публічного управління сконцентрована на досягнення цих цілей. Механізм ефективної взаємодії бізнесу та органів влади слід вважати відповідним підвидом цілісної загальної конструкції механізму публічного управління, що характеризується складною будовою та має цілеспрямоване призначення в сучасній системі публічного управління. Акцентовано на наукових підходах до тлумачення механізмів у контексті взаємодії бізнесу й органів влади. Встановлено, публічні механізми розвитку взаємодії бізнесу й органів влади полягають у множинності взаємопов'язаних елементів, які об'єднані та забезпечують практичне втілення конструктивних партнерських відносин між цими суб'єктами задля формування подальшого соціально-економічного розвитку держави та діяльності для задоволення суспільно значимих потреб. Запропоновано авторську позицію поняття «механізми ефективної взаємодії бізнесу та органів влади». Акцентувати на подальшій потребі сучасних перетворень в досліджуваній сфері через брак дієвого механізму (інструментів, засобів, стимулів), що допоможе більш ефективно функціонувати як бізнес-середовищу так і налагодженні комунікації з органами влади.

Ключові слова: публічне управління, взаємодія, механізми державного управління, механізми публічного управління, бізнес, органи влади, громадянське суспільство.

THEORETICAL ASPECTS OF FORMING MECHANISMS OF EFFECTIVE INTERACTION BETWEEN BUSINESS AND GOVERNMENT BODIES

Abstract. The article is devoted to the analysis of scientific approaches to the features of forming mechanisms of effective interaction between business and government bodies. The work explores the conceptual and categorical apparatus, in particular, scientific approaches to the definition of «interaction» in the managerial aspect, as well as the interaction between government and business, which made it possible to form an author's approach to this category. For a thorough disclosure of the topic, the features, goals and objectives of the interaction between business and government bodies are outlined. The emphasis is on forming relations between business and government bodies on the basis of mutual responsibility, openness and transparency, mutual balance between both parties for further socio-economic development. The special place of mechanisms in the state-administrative dimension, which is reduced to a component of the management system, is substantiated for effective interaction between business and government bodies. Scientific approaches to such concepts as «mechanisms», «mechanisms of state administration» and «mechanisms of public administration», their components and features are revealed. The initial category of interaction between business and government is determined to be public administration mechanisms, because it is on them that the impact on factors related to the activities of the subjects of the system, their effectiveness, depends. Considering that the public administration system is aimed at maximum involvement of citizens and satisfaction of their needs, that is why most public administration mechanisms are focused on achieving these goals. The mechanism of effective interaction between business and government should be considered a corresponding subspecies of the holistic general design of the public administration mechanism, which is characterized by a complex structure and has a purposeful purpose in the modern public administration system. Emphasis is placed on scientific approaches to interpreting mechanisms in the context of interaction between business and government. It is established that public mechanisms for the development of interaction between business and government consist of a plurality of interconnected elements that are combined and provide practical implementation of constructive partnership relations between these entities in order to form further socio-economic development of the state and activities to meet socially significant needs. The author's position on the concept of «mechanisms of effective interaction between business and government» is proposed. To emphasize the further need for modern transformations in the studied area due to the lack of an effective mechanism (tools, means, incentives), which will help to function more effectively both the business environment and the establishment of communication with government authorities.

Key words: public administration, interaction, mechanisms of state administration, mechanisms of public administration, business, government authorities, civil society.

Постановка проблеми в загальному вигляді.

Вплив бізнесу на соціально-економічний розвиток держави не обмежується тільки створенням робочих місць, матеріальних цінностей та збільшенням прибутку, як вважалося раніше. На сьогодні бізнес постає активнішим учасником у соціальному житті міста, регіону та загалом держави. Проблема взаємодії бізнесу та органів влади вважається нині однією з основних у системі демократичних взаємовідносин. Ці складові тісно між собою пов'язані, адже бізнес може ефективно розвиватися лише за допомогою розвиненої вільноринкової економіки, представленій сектором бізнесу та демократично обраними органами влади. Подолання бюрократизму вбачається неможливим без глибокої і послідовної демократизації усієї системи суспільних відносин. Важливим для розвитку України як правової соціальної держави вбачається нагальна потреба в теоретичному осмисленні нових наукових підходів до механізмів ефективної взаємодії бізнесу та органів влади, що потребує невідкладного вирішення та постійної прискіпливої уваги в державно-управлінському вимірі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

В аспекті дослідження даного питання можна відзначити значний масив наукових розвідок вітчизняних науковців, таких як: Л. Антонова, С. Лізаковська (Антонова Л. В., Лізаковська С. В., 2018), Я. Баляс (Баляс Я., 2020), Т. Бельська, В. Радіонов (Бельська Т. В., Радіонов В. С., 2024), І. Біла, Н. Насікан (Біла І. С., Насікан Н. І., 2019), О. Гончарук, Н. Савичук (Гончарук О. Б., Савичук Н. О., 2021), Л. Громоздова, В. Маляревський, М. Маркіна (Громоздова Л. В., Маляревський В. М., Маркіна М. І., с. 894–898), І. Жукова, Н. Трушкіна (Жукова І., Трушкіна Н., 2023), О. Захаров (Захаров О. І.), І. Зима (Зима І. Я., 2019), М. Зуєв (Зуєв М. І., 2022), В. Іняхін (Іняхін В. Є., 2018), І. Клименко [26], Ю. Королюк (Королюк Ю. Г., 2011), У. Лукашевська, О. Білик (Лукашевська У. Т., Білик О. І., 2017), Т. Мачабелі (Мачабелі Т. М., 2024), А. Миколаєць (Миколаєць А., 2021), О. Михайловська (Михайловська О. В., 2021), О. Немировська (Немировська О. В., 2016), Е. Овчарук (Овчарук Е., 2023; 20 Овчарук Е., 2022), В. Остропіленць (Остропіленць В. Р., 2014), Г. Панченко [26], І. Письменний [7], І. П'ятничук (П'ятничук І. Д., 2023), А. Петухов (Петухов А. Ю., 2021), П. Присяжнюк (Присяжнюк П. В., 2019), Т. Радчук (Радчук Т. М., 2020), М. Сікорський, У. Мальцев, Ю. Стельмащенко (Сікорський М. М., Мальцев У. В., Стель-

машенко Ю. О., 2021), Н. Уварова, Б. Логвиненко (Уварова Н. В., Логвиненко Б. О., с. 143–159) та інші. Аналіз робіт засвідчує про сучасні теоретичні підходи, в яких розкриваються окремі аспекти щодо поняття як взаємодії загалом так й в контексті бізнесу та органів влади, її особливості, підходи до понять механізмів в управлінській сфері, дослідження механізмів публічного управління, їх характерних особливостей. Дані напрацювання слугують науковим фундаментом для здійснення поглибленого аналізу досліджуваної проблематики механізмів ефективної взаємодії бізнесу та органів влади в їх теоретичному розумінні.

Мета статті полягає в теоретичному обґрунтуванні особливостей наукових підходів до формування механізмів ефективної взаємодії бізнесу та органів влади.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Для ґрунтовного розкриття даного дослідження доцільним вбачається ідентифікація необхідного категорійного апарату, що формує науковий зміст теми, зокрема таких понять як «взаємодія», «взаємодія бізнесу та органів влади», «механізми державного управління» та «механізми публічного управління», а також «механізми взаємодії бізнесу та органів влади».

В термінологічному словнику публічного управління термін «взаємодія» відображає особливий тип відносин між об'єктами публічного управління, за якого кожен з об'єктів публічного управління має вплив на інші об'єкти, зумовлюючи їх до зміни, та одночасно піддається впливу з боку кожного з цих об'єктів, як результат відбувається зміна його стану; визначальний організаційний принцип публічного управління і ціннісний показник ступеня щодо його демократичності й ефективності [26, с. 21–22]. А «взаємодія управлінська» характеризується як участь у спільній діяльності суб'єктів управління в процесі досягнення суспільно необхідних цілей [7, с. 85].

Взаємодія будь-яких державних органів вважається різновидом соціальної взаємодії під якою тлумачиться втілення соціальних функцій кожного з партнерів, які базуються на спільності в розумінні ситуації і змісту дій, що визначені взаємоузгодженою системою (Остропіленць В. Р., 2024, с. 168).

З управлінської позиції дефініції «взаємодія» притаманні такі особливості: взаємодія характеризує основний елемент управлінської системи – процес, через який така система поєд-

нується та її функціонування є можливим, взаємний вплив суб'єктів управлінської системи, взаємний зв'язок об'єкта/суб'єкта управління, ресурс та засіб, шляхом яких стають можливими в управлінській системі зміни, її рух та досягнення свого призначення; взаємодія – це завжди діяльність, активна поведінка структурних елементів управлінської системи; завжди цілеспрямована діяльність (процес), що має відповідну мету, задля якої і відбувається ця взаємодія; змістом взаємодії є поєднання спільних ресурсів, засобів, повноважень, зусиль суб'єктів управління (Миколаєць А., 2021, с. 136).

О.Михайловська зазначає, що під публічно-партнерською взаємодією слід розуміти комплекс взаємних дій та узгодженої за цілями діяльності на партнерських засадах двох чи більше суб'єктів системи публічного управління, які потребують їх спільних зусиль на шляху розв'язання конкретних завдань та будуть сприяти формуванню, накопиченню і використанню цієї взаємодії (Михайловська О. В., 2021, с. 74).

Взаємодію між органами публічного адміністрування та суб'єктами підприємницької діяльності, на думку В.Іняхіна, слід розуміти як врегульовану адміністративно-правовими нормами спільну взаємоузгоджену діяльність, що має свій прояв у реалізації правомочностей означених суб'єктів, спрямованих на створення сприятливих умов стосовно сталого економічного розвитку країни за рахунок забезпечення дотримання прав, законних інтересів суб'єктів підприємницької діяльності. Як зазначає автор, ключовою метою цієї взаємодії є розвиток підприємництва та забезпечення ефективності державного регулювання у економічній сфері, а також досягнення відповідного балансу між інтересами держави та бізнесу; важливою ознакою взаємодії є її цілеспрямованість, передусім досягнення визначених результатів, які мають двостороннє походження (Іняхін В. Є., 2018, с. 248).

Також взаємодія розглядається як комунікацію між владою і підприємницьким співтовариством, що вибудована на відкритості сторін, й забезпечує прозорість і підконтрольність їх дій, підвищує взаємну довіру та запобігає створенню конфліктних ситуацій між ними, а також протидіє корупції у владних інституціях (Бабаєв В. М., Новікова М. М., Чернов С. І. та ін., 2019, с. 122).

У наукових дослідженнях під дефініцією «взаємодії влади та бізнесу» визначено: процес спільної діяльності органів публічної влади й представників бізнес-структур, який направ-

лений на розроблення, прийняття та реалізацію ефективних рішень щодо розвитку соціально-економічного стану регіону, вибудовується на партнерських засадах й взаємовигідних умовах використання ресурсів як держави, так і бізнесу (Баляс Я., 2020, с. 311); процес взаємовпливу суб'єктів один на одного, що має свій прояв у врегульованій законом співпраці, яка здійснюється через досягнення спільних заходів, обумовлена єдиною метою й цілями щодо вирішення конкретних питань і прийняття відповідних рішень (Петухов А. Ю., 2021, с. 12).

Пропонуємо взаємодію бізнесу та органів влади розуміти як процес спільної взаємоузгодженої діяльності суб'єктів один на одного, врегульований на законодавчому рівні та спрямований на ухвалення спільних рішень та досягнення спільного консенсусу для реалізації спільної мети щодо вирішення конкретних питань подальшого розвитку. Ключова мета цієї взаємодії полягає у досягненні відповідного балансу між інтересами бізнесу та держави (органи влади).

До особливостей взаємодії влади та бізнесу в Україні відносять: а) єдність цілей, що виявляються в забезпеченні дотримання прав, інтересів як держави, так і бізнесу, законності та правопорядку, наданні різних видів послуг на належному рівні; б) чітка фіксація відповідних повноважень (організаційне забезпечення), що створює передумови з приводу результативної взаємодоповнюючої співпраці; в) наявність правових підстав, передусім законодавче забезпечення встановлення і підтримки управлінських координаційних відносин (Петухов А. Ю., 2021, с. 12).

Відносини між бізнесом та органами влади повинні формуватися на основі взаємної відповідальності, що забезпечує гармонізацію їх інтересів у контексті підвищення соціальних стандартів, рівня життя людей.

У рамках взаємодії бізнесу та органів влади кожна зі сторін становить перед собою відповідні завдання від даної співпраці. Відносини бізнесу й органів влади передбачають, що кожна зі сторін діє у межах досягнення своїх цілей, намагаючись максимізувати свою вигоду. Зокрема, органи влади, здійснюючи свою діяльну роботу, проводять низку відповідних заходів стосовно розвитку бізнесу та долучення його до процесу соціально-економічного розвитку держави. За цих обставин органи влади роблять розрахунок на те, що після здійснення цих заходів отримають своєрідний зворотній зв'язок, відповідну віддачу. Тоді як представники бізнесу за своєї діяльності роблять розрахунок на те, що

Мета взаємодії влади та бізнесу	<ul style="list-style-type: none"> ✓ швидка реалізація найважливіших проєктів та пришвидшення розвитку регіонів; ✓ отримання прибутку; ✓ досягнення позитивних економічних і соціальних результатів як для влади, так і бізнесу; ✓ задоволення суспільних потреб; ✓ створення додаткових робочих місць; ✓ підвищення рівня економічних/соціальних умов; ✓ розвиток бізнесу; ✓ створення умов для підвищення конкурентоспроможності державного та приватного секторів економіки
завдання взаємодії між владою та бізнесом	<ul style="list-style-type: none"> ✓ підвищення рівня соціально-економічного розвитку держави та окремих територій; ✓ ефективне управління майном; ✓ сприяння розвитку підприємництва; ✓ здійснення державної регуляторної політики; ✓ забезпечення соціального захисту, зайнятості населення, праці та заробітної плати; ✓ збалансованість усіх галузей господарського комплексу; ✓ стимулювання розвитку енергетичної промисловості; ✓ захист економічних інтересів національної економіки; ✓ підтримка конкуренції

Рис. 1. Мета й завдання взаємодії між органами влади та бізнесом

Джерело: сформовано на основі (Петухов А. Ю., 2021, с. 12–13)

їх успішна взаємодія з владою принесе успішні результати саме для них.

Взаємодія органів влади та бізнесу має місце буде послідовною тільки в тому разі, коли кожен із зазначених суб'єктів даної взаємодії буде у процесі своєї діяльності буде зважати на інтереси іншого у такий спосіб, аби їхня співпраця зумовила до досягнення ключової мети – дієвого, ефективного використання економічних та суспільних ресурсів їх розвитку. Ця співпраця має вибудовуватися на основі відкритості й прозорості.

Для ефективної взаємодії органів влади та бізнесу особливе значення набувають механізми, що потребують концептуального теоретичного обґрунтування в державно-управлінському вимірі. Відповідно, дефініція «механізм» є досить поширеною в різних науках і різні галузі вкладають своє змістовне бачення в це поняття. На сьогодні для нашої держави важливим і актуальним в публічному управлінні вбачається окреслення і впровадження дієвих механізмів, які б сприяли ефективності.

Головною ознаками будь-якого механізму є його убудованість в урегульовану систему та особливе управлінське змістовне функціонування.

Розуміння механізму управління зводиться до складової системи управління, що відповідає за взаємозв'язок суб'єкта та об'єкта й охоплює існуючі між ними об'єктивні сутності, закономірності, взаємозв'язки, які у протидії чи за опори зовнішнього середовища, через використання наявної ресурсної бази можуть сприяти встановленню цільового стану об'єкта, визначаються властивістю детермінізму та можливістю багаторазового застосування в інтересах управління (Корольок Ю. Г., 2011, с. 84). Надане визна-

чення в певній мірі має універсальних характер та може з відповідною адаптацією поширюватися й на проблемні об'єкти різних галузей, в тому числі й галузі знань публічне управління.

До компонентів механізму відносять: а) засоби й інструменти; б) суб'єкти/об'єкти управління; в) методи, важелі й інструменти; в) структуру і комплекс форм/методів; г) способи (Жукова І., Трушкіна Н., 2023, с. 13).

Поняття механізм управління вбачається складним та багатоетапним процесом, який включає низку важливих елементів (складових) – прогнозування, планування розвитку, інформаційне, організаційне й мотиваційне забезпечення тощо, що здійснює підбір способів, методів управління, завдяки чому відбувається взаємоузгоджений вплив суб'єкта керуючої системи на керовану. Першочергово, механізм управління – це ефективне, повноцінне комбінування елементів та інструментів управління, прогресивних управлінських технологій. Вдале застосування всіх різновидів управлінських механізмів сприяє зміцненню конкурентних позицій на ринку, підвищенню конкурентоспроможності підприємства та слугує посиленню ринкових позицій, досягненню певних цілей що були передбачені на етапі стратегічного планування розвитку діяльності. За обставин правильного управлінні кожен елемент механізму зумовлює мати своє відображення у його виді, адже це вважається нероздільною частиною однієї управлінської системи. Це складові через які відбувається моніторинг конкурентного середовища з метою своєчасного виявлення і прогнозування трендів розвитку, а також здійснюється оцінка конкурентних переваг та формулюються і впроваджуються ефективні конкурентні стратегії (Присяжнюк П. В., 2019).

Доцільно для більш ґрунтовного аналізу досліджуваної проблематики зазначити про наукові підходи до такої дефініції як «механізм державного управління, що визначається як: способи розв'язання суперечностей явища чи процесу у державному управлінні, послідовна реалізація дій, яка вибудовується на основоположних принципах та цільовій орієнтації, функціональній діяльності з використанням відповідних форм і методів управління (Енциклопедичний словник з державного управління, 2010, с. 85); система взаємопов'язаних складових (інструментів, засобів, важелів та методів), які взаємодіючи між собою, впливають на об'єкт управління (Сікорський М. М., Мальцев У. В., Стельмашенко Ю. О., 2021, с. 166–167); складна система, яка призначена для досягнення поставлених цілей, що має відповідну структуру й важелі, а також інструменти впливу на об'єкт управління з відповідним нормативним, правовим та інформаційним забезпеченням (Антонова Л. В., Лізаковська С. В., 2018); сукупність правових, економічних, політичних, організаційних та мотиваційних засобів цілеспрямованого впливу суб'єктів державного управління і впливу на їх діяльність, що забезпечують узгодженість інтересів учасників державного управління, які взаємодіють (Зима І. Я., 2019, с. 89); системна сукупність інституцій та структур, послідовних дій, форм, станів, процесів у державі як відповідного продукту організованої людської діяльності, що має за мету впровадження інтересів/потреб людей, вирішення нагальних суспільно-політичних проблем за рахунок державного впливу та регулювання суспільної життєдіяльності на засадах усталених суспільних норм, правил, цінностей (Мачабелі Т. М., 2024, с. 68–69); складова державно-управлінської системи, що забезпечує вплив на детермінанти, від становища яких безпосередньо залежить результат діяльності суб'єкта управління; механізм управління може бути сформований тільки в межах загальної системи управління, декомпозиція якої забезпечує адресність та цільовий характер його дії (Лукашевська У. Т., Білик О. І., 2017, с. 178).

Таким чином, науковці акцентують, що механізм державного управління є складною системою взаємопов'язаних елементів (частин); комплекс відповідних механізмів або інструментів, засобів, які між собою взаємодіють та мають вплив на ефективність функціонування цілісного механізму управління, на об'єкти управління.

Як відмічає Т.Мачабелі (Мачабелі Т. М., 2024, с. 68–69), механізм державного управління має у повній мірі відображати взаємодію різних елементів управління, які мають характер стійких взаємозалежностей і причино-наслідкових зв'язків. Нам імпонує думка дослідника, що сама побудова механізмів державного управління має структурно-функціональний характер.

Узагальнені теоретичні напрацювання щодо дії механізму в відповідній сфері державного управління акцентують на наступному розумінні: як єдиний механізм, що структурно поділяється на складові та види; як комплексний механізм, що складається з окремих видів механізмів; як множинний механізм, який утворений багатьма механізмами (Немировська О. В., 2016, с. 7).

Отже, в державному управлінні складність застосування поняття «механізм» зумовлено тим, що воно може мати множинне значення, яке зумовлено його етимологією і застосуванням в різних науках поняття відносно аналізу взаємодії окремих елементів у процесі управління.

Як відмічають О.Гончарук та Н.Савичук (Гончарук О. Б., Савичук Н. О., 2021, с. 82), формування механізму державного управління повинно здійснюватися на основі науково обґрунтованих принципів та узгоджуватись з інтересами влади, бізнесу та громади. З огляду на це, формування механізму управління постає як головна передумова з приводу підвищення ефективності управлінського процесу. На думку науковців, основними факторами, що стримують впровадження механізмів державного управління є: ринкові умови господарювання на території України; високий рівень корупції; нестабільність політичної ситуації в країні; нестача фінансових інвестицій; зниження можливості щодо формування нових структур орієнтованих на реалізацію проектів.

Слід звернути увагу на той аспект, що в науковій літературі активно відбувається аналіз питання щодо визначення механізму публічного управління, який зумовлено такими чинниками як надання порівняльної характеристики з механізмом державного управління, невідповідність тлумачення самого поняття «механізм», передусім його уподібнення з такими категоріями як «засіб», «інструмент», «знаряддя» тощо, однак, вважаємо це не зовсім вірним, адже вони вважаються складовими компонентами механізму.

Слушною вбачається позиція (Громоздова Л. В., Маляревський В. М., Маркіна М. І., с. 896), що сформований у національній системі

механізм публічного управління на основі механізму державного управління та включає до складу всі його складові, проте, поміж них, він зазнав розширення, і тому за обставин порівняння частина сутнісного наповнення механізму публічного управління втрачається і неможливо його повністю розкрити.

Вихідною категорією взаємодії бізнесу й органів влади є механізм публічного управління, який застосовується для взаємовпливу суб'єктів й об'єктів управління та досягнення відповідних цілей. Оскільки публічне управління зумовлює взаємодію державного й приватного (громадського) сектору через державні (місцеві) органи влади, громадські інституції щодо задоволення потреб й інтересів суспільства.

Механізми публічного управління в наукових доробках розглядають: як сукупність структур, процесів, методів та інструментів, які використовуються для здійснення державної влади й управління суспільними справами, виконання державних функцій; спрямований на впровадження державної політики та забезпечення суспільних інтересів (Бельська Т. В., Радіонов В. С., 2024, с. 173); як сукупність заходів, інструментів, засобів і стимулів, які реалізуються публічними інституціями щодо досягнення визначеної цілі (П'ятничук І. Д., 2023, с. 47); як система, що забезпечує практичну реалізацію функцій публічного управління з метою досягнення установлених цілей та характеризується своєю власною структурою, інструментами, важелями й методами впливу на об'єкт управління через відповідне правове та інформаційне забезпечення; специфічною особливістю публічного управління є механізм контролю суспільства над усіма органами публічної влади (Овчарук Е., 2022, с. 91); як сукупність засобів, важелів та методів держави, які спрямовані на формування, впровадження та досягнення пріоритетних цілей у сфері публічного управління, що вибудовується на принципах наукового обґрунтування, об'єктивності та цілісності, узгодженості, а також чіткій, із однієї сторони, координації дій суб'єктів публічного управління, а з іншої – злагодженої, конструктивної взаємодії об'єктів публічного управління (Публічне управління : термінол. слов., 2018, с. 87); як сукупність організаційних, правових, економічних, політичних та мотиваційних інструментів впливу суб'єкту управління (органів публічної влади та місцевого самоврядування) на об'єкти управління (Радчук Т. М., 2020, с. 126).

Механізмами публічного управління, як зазначає М.Зуєв, є методи партнерства, коорди-

нації, кооперації і лідерства, що здійснюються шляхом погодження управлінських процесів та спільних правил і процедур (Зуєв М. І., 2022, с. 24).

Таким чином, механізми публічного управління слід вважати невід'ємними складниками системи публічного управління, адже саме від них залежить вплив на фактори, від яких залежить діяльність суб'єктів системи, їх ефективність та результативність. Оскільки система публічного управління спрямована на максимальне залучення громадян та задоволення їх потреб, саме тому більшість механізмів публічного управління сконцентрована саме на досягнення цих цілей.

Механізму публічного управління властива динамічна спрямованість, що відображає варіативність його елементів та інструментарію, у залежності від ситуацій, що потребує задоволення публічного інтересу (Уварова Н. В., Логвиненко Б. О., с. 149).

Можна відмітити, що механізм публічного управління є досить складною системою взаємопов'язаних і взаємодіючих між собою елементів, що діє у публічно-управлінській сфері та спрямована на впровадження відповідних державно-управлінських функцій щодо задоволення публічних інтересів, а також реалізації зобов'язань публічного спрямування.

Таким чином, можна стверджувати про те, що механізм ефективної взаємодії бізнесу та органів влади можна вважати відповідним підвидом цілісної загальної конструкції механізму публічного управління. Цей механізм можна окреслити складною будовою, що має цілеспрямоване призначення у сучасній системі публічного управління.

Вплив держави на бізнес-середовище у практичній площині впроваджується через певний інструментарій, який становить механізм державного впливу на бізнес. Останній представляє собою певний спосіб організації відносин між державою та бізнесовим сектором, який формується через сукупність засобів державного впливу на економічну активність господарюючих суб'єктів. Одночасно зазначений механізм доцільно розуміти як спосіб стосовно досягнення поставлених цілей державою, що мають об'єднуватися в єдину систему й утворювати ієрархічну структуру, проте відповідати довгостроковій стратегічній меті розвитку бізнесу [4, с. 56].

Встановлення міри участі держави є складною соціально-економічною проблематикою, оскільки державне регулювання може бути

спрямоване в бік підтримки або ж не підтримки, передусім прямого втручання в діяльність суб'єктів економіки та коригування інструментів досягнення їх цілей. Реакція бізнесу щодо неправомірного втручання держави в сферу економічної діяльності, переважно, є негативною, та як наслідок спричиняє зменшення ділової активності, поширення тіньової економіки, вивіз капіталу за кордон тощо (Біла І. С., Насікан Н. І., 2019, с. 56).

Для нашого дослідження прискіпливої уваги заслуговує розгляд наукових підходів до поняття механізмів в аспекті взаємодії бізнесу й органів влади.

О.Захаров запропоновано під механізмом узгодження інтересів влади та бізнесу в системі економічної безпеки розуміти сукупність механізмів управління та взаємодії, правових засад, принципів здійснення спільних дій, в рамках своїх повноважень, суб'єктів влади й бізнесу, що направлені на створення сприятливих умов для стабільної роботи, розвитку та забезпечення економічної безпеки національних суб'єктів господарської діяльності (Захаров О. І.).

На думку Е. Овчарук, дефініцію «механізми взаємодії публічної влади, бізнесу й громадянського суспільства» слід вважати складною системою, що базується на сукупності ефективних засобів, інструментів, методів та принципів, залучення яких надає можливість вибудувати суб'єкт-суб'єктні відносини усіх учасників комунікації на основі взаємовигідної співпраці й конструктивної взаємодії з метою розв'язання нагальних соціально-економічних завдань сьогодення (Овчарук Е., 2022, с. 92).

Зазначена дослідниця також пропонує поняття «організаційно-правові механізми взаємодії органів публічної влади та бізнесу» розуміти як багаторівневу систему управлінських механізмів – правових і організаційних, інтеграція яких допомагає посиленню організаційного потенціалу суб'єктів взаємодії, забезпечує функціонування належного законодавчої, нормативно-правової основи через прийняття актуальних правових рішень, їх оформлення, контроль, організації і оцінки здійснення, що забезпечують формування належних інституційних форм взаємодії між усіма учасниками комунікації – органами публічної влади (органи державної влади та органи місцевого самоврядування, владні інституції), бізнесом (підприємницька, багатопрофільна економічна ініціативна діяльність) та інститутами громадянського суспільства (професійні й творчі спілки, федерації фахівців, громадські організації й ін.) з метою досягнення

найвищого рівня партнерських відносин стосовно соціально-економічного та політичного, а також суспільного розвитку держави (Овчарук Е., 2023, с. 41–42). Вважаємо, дане визначення має цілком обґрунтовану наповненість, проте вбачається надмірним інформаційним перевантаженням і обтяжливістю для сприйняття.

Отже, публічні механізми розвитку взаємодії бізнесу й органів влади можуть полягати у множинності взаємопов'язаних елементів, які об'єднані та забезпечують практичне втілення конструктивних партнерських відносин між цими суб'єктами задля формування подальшого соціально-економічного розвитку держави та діяльності для задоволення суспільно значимих потреб.

Дослідження механізмів ефективної взаємодії бізнесу й органів влади важливе з огляду на той аспект, що національна економіка будується на відносинах та суб'єктах, що провадять підприємницьку діяльність у системі демократичних взаємовідносин. Однак низка досліджень засвідчує, що перевага в Україні надається формуванню та розвитку окремих сегментів взаємодії, а не системній побудові механізмів відносно їх розвитку та розбудови, що є фундаментом формування ефективної взаємодії загалом.

Слід акцентувати, що взаємодія органів влади не лише з бізнесом, але й інститутами громадянського суспільства вважається сучасною умовою щодо розвитку демократичної, правової держави. Слід наголосити, що важливим механізмом взаємодії є правовий, оскільки відсутність ефективної законодавчої бази та спеціального законодавства в цій сфері постає перешкодою відносно налагодження конструктивної співпраці та партнерства. Окрім того важливим постає також й організаційний механізм управління, відповідно, до складу якого входять суб'єкти та об'єкти публічного управління, їх функції й завдання, цілі та методи управління, результати функціонування.

Взаємодія бізнесу й органів влади є одним з основних напрямів функціонування і подальшої розбудови соціально-економічного розвитку держави. Однак, на сьогодні така взаємодія між зазначеними суб'єктами є не в достатній мірі результативною, оскільки не в повному обсязі вирішуються питання щодо забезпечення інтересів на засадах партнерської взаємодії. На даному етапі досліджуваної взаємодії більша частина проблем з'являється через брак дієвого механізму (інструментів, засобів), що відповідно допоможуть функціонувати як бізнес-се-

редовищу так і налагодженню комунікаційної складової із органами влади. Необхідно акцентувати на подальшій потребі сучасних перетворень, зважаючи на євроінтеграційний вектор розвитку нашої держави, а також глобальні тенденції і виклики зумовлені війною. Розвиток механізмів ефективної взаємодії бізнесу й органів влади призначений задля організації дієвого та результативного розвитку цих відносин на засадах балансу інтересів обох сторін.

Наукові підходи до дослідження таких понять як «механізми», «механізми державного управління», «механізми публічного управління», а також окремі підходи, що зачіпають тією чи іншою мірою тлумачення механізму взаємодії в аспекті бізнесу та органів влади дали підставу сформулювати авторське визначення даного поняття. Пропонуємо поняття «механізми ефективної взаємодії бізнесу та органів влади» визначити як складне системне утворення взаємообумовлених і взаємозалежних засобів, інструментів, стимулів, спрямованих на задоволення індивідуальних, суспільних та державних потреб, що реалізуються на засадах взаємовигідної партнерської співпраці й продуктивної взаємодії задля вирішення суспільно значимих питань соціально-економічного розвитку та задоволення суспільних потреб в сучасних умовах невизначеності.

Дане тлумачення зв'язане з особливістю взаємодії та активним залучення до реалізації даного процесу представників усіх трьох секторів (державного, приватного та громадського) через діяльність органів влади, бізнесу та громадських інституцій. Саме тому імплементація управлінського механізму на сучасному етапі розвитку щодо ефективної взаємодії в контексті публічного управління є найбільш актуальною та обумовлена певними вимогам і сучасним викликам, аніж застосування поняття механізм державного управління, що обмежує можливість розвитку досліджуваної взаємодії.

До елементів такого механізму, з однієї сторони, віднесено сукупність нормативно-правових актів, органи влади, які наділені публічно-владними повноваженнями в сфері питань соціально-економічного розвитку та, бізнес-структурами (середовищем) – з іншої; системи засобів, інструментів, стимулів спрямовані на реалізацію основної мети – розвиток бізнесу (підприємництва), забезпечення ефективності державного регулювання в соціально-економічній сфері та досягнення відповідного балансу між інтересами держави (органи влади) та бізнесу.

Висновки. Взаємодію бізнесу та органів влади запропоновано визначити як процес спільної взаємоузгодженої діяльності суб'єктів один на одного, врегульований на законодавчому рівні та спрямований на ухвалення спільних рішень та досягнення консенсусу для реалізації спільної мети щодо вирішення конкретних питань подальшого розвитку. Ключова мета цієї взаємодії полягає у досягненні відповідного балансу між інтересами бізнесу та держави (органи влади). Вихідною категорією взаємодії бізнесу й органів влади є механізми публічного управління, що застосовується для взаємовпливу суб'єктів й об'єктів управління, досягнення відповідних цілей. Механізми ефективної взаємодії бізнесу та органів влади можна вважати підвидом цілісної загальної конструкції механізмів публічного управління, що характеризується складною будовою та має своє цілеспрямоване призначення у системі публічного управління. Поняття «механізми ефективної взаємодії бізнесу та органів влади» запропоновано розуміти як складне системне утворення взаємообумовлених і взаємозалежних засобів, інструментів, стимулів, спрямованих на задоволення індивідуальних, суспільних та державних потреб, що реалізуються на засадах взаємовигідної партнерської співпраці й продуктивної взаємодії задля вирішення суспільно значимих питань соціально-економічного розвитку та задоволення суспільних потреб в сучасних умовах невизначеності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ: —

1. Антонова Л. В., Лізаковська С. В. Оцінка механізмів взаємодії органів публічної влади з громадськістю в системі державного управління. Державне управління: удосконалення та розвиток. 2018. № 7. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1665>
2. Баляс Я. Особливості взаємодії органів публічної влади та бізнес-структур у процесі неоіндустріалізації. Інноваційний розвиток та безпека підприємств в умовах неоіндустріального суспільства: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (27 жовт. 2020 р.) / відп. ред. О. М. Полінкевич, Л. В. Шостак. Електрон. дані. Луцьк: ВНУ ім. Лесі Українки, 2020. С. 309–311.
3. Бельська Т. В., Радіонов В. С. Механізми публічного управління у сфері поводження з органічними відходами. *Актуальні питання у сучасній науці*. № 6(24). 2024. С. 169–179.
4. Біла І. С., Насікан Н. І. Ієрархія суб'єктів управління бізнес-середовищем: держава – бізнес-асоціації – підприємства. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. Вип. 3 (20). 2019. С. 53–58.

5. Гончарук О. Б., Савичук Н. О. Поняття механізмів державного управління та їх практичне значення. *Інвестиції: практика та досвід*. 2021. № 7. С. 77–83. DOI: 10.32702/2306-6814.2021.7.77
6. Громоздова Л. В., Маляревський В. М., Маркіна М. І. Теоретичні основи поняття «механізм публічного управління». С. 894–898. URL: <https://ir.kneu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/d43f8c69-076d-4539-b2cc-8d518d14090b/content>
7. Енциклопедичний словник з державного управління / уклад. : Ю. П. Сурмін, В. Д. Бакуменко, А. М. Михненко та ін. ; за ред. Ю. В. Ковбасюка, В. П. Трощинського, Ю. П. Сурміна. К. : НАДУ, 2010. 820 с.
8. Жукова І., Трушкіна Н. Сутність поняття «механізм державного регулювання розвитку критичної інфраструктури». *Věda a perspektivy*. № 6(25). 2023. С. 8–23. DOI: [https://doi.org/10.52058/2695-1592-2023-6\(25\)-8-23](https://doi.org/10.52058/2695-1592-2023-6(25)-8-23)
9. Захаров О. І. Механізм взаємодії влади та бізнесу в системі економічної безпеки. URL: https://library.krok.edu.ua/media/library/category/statti/zakharov_0008.pdf
10. Зима І. Я. Теоретичні підходи до визначення та формування механізмів державного управління. *Інвестиції: практика та досвід*. 2019. № 15. С. 85–89. DOI: 10.32702/2306-6814.2019.15.85
11. Зуєв М. І. Сутність та значення публічних механізмів розвитку інноваційної екосистеми України. *Ефективність державного управління*. 2022. Вип 3(72). С. 23–28.
12. Іняхін В. Є. Поняття та особливості взаємодії між органами публічної адміністрації та суб'єктами підприємницької діяльності. *Наше право*. № 3. 2018. С. 244–249.
13. Корольок Ю. Г. До питань сутності та співвідношення понять «механізм» і «механізм управління» в галузі науки «державне управління». *Інвестиції: практика та досвід*. № 7. 2011. С. 80–84.
14. Лукашевська У. Т., Білик О. І. Сутність, значення та розвиток публічного механізму. *Економіка і суспільство*. Вип. № 12. 2017. С. 177–180.
15. Мачабелі Т. М. Теоретичні основи механізмів взаємодії влади та громадськості в умовах гібридних загроз. *Державне будівництво*. № 1(35). 2024. С. 64–75. DOI: <https://doi.org/10.26565/1992-2337-2024-1-05In>
16. Миколаєць А. Сутність взаємодії держави та громадськості в сучасній Україні. *Юридичний вісник*. № 3. 2021. С. 134–140. DOI: <https://doi.org/10.32837/yuv.v0i3.2195>
17. Михайловська О. В. Наукові підходи до розуміння сутності поняття «взаємодія» в системі «влада-громадськість». *Публічне управління та адміністрування*. № 2. 2021. С. 71–75. DOI: <https://doi.org/10.54929/pmtl-issue2-2021-13>
18. Немировська О. В. Механізм державного управління у сфері поводження з генетично модифікованими організмами в Україні: організаційно-правовий аспект : автореф. дис. ... канд. н.держ упр. : 25.00.02. Київ, 2016. 20 с.
19. Овчарук Е. Організаційно-правові механізми взаємодії органів публічної влади та бізнесу: теоретичні аспекти поняття. *Аспекти публічного управління*. Т. 11. № 1. 2023. С. 35–43. DOI: <https://doi.org/10.15421/152305>
20. Овчарук Е. Особливості сучасних механізмів взаємодії публічної влади, бізнесу та громадянського суспільства. Наукові праці Міжрегіональної академії управління персоналом. *Політичні науки та публічне управління*. Вип. 3 (63). 2022. С. 89–95. DOI: [https://doi.org/10.32689/2523-4625-2022-3\(63\)-12](https://doi.org/10.32689/2523-4625-2022-3(63)-12)
21. Остропіленць В. Р. Сутність та особливості взаємодії органів досудового розслідування Міністерства внутрішніх справ України з іншими правоохоронними органами. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. № 12. Т. 2. 2014. С. 167–170.
22. П'ятничук І. Д. Класифікація механізмів публічного управління вищою освітою. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Публічне управління та адміністрування*. Том 34 (73). № 6. 2023. С. 46–52. DOI: <https://doi.org/10.32782/TNU-2663-6468/2023.6/08>
23. Петухов А. Ю. Адміністративно-правове забезпечення взаємодії влади та бізнесу в Україні : автореф. дис. ... канд. ю. наук : 12.00.07. Сумський державний університет. Суми, 2021. 22 с.
24. Практичні аспекти публічного управління в контексті сталого розвитку : монографія / [В. М. Бабаєв, М. М. Новікова, С. І. Чернов та ін.]; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : Друкарня Мадрид, 2019. 238 с.
25. Присяжнюк П. В. Механізм управління: сутність, види та складові. *Ефективна економіка*. № 12. 2019. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7539> DOI: 10.32702/2307-2105-2019.12.150
26. Публічне управління : термінол. слов. / уклад. : В. С. Куйбіда, М. М. Білинська, О. М. Петроє та ін. ; за заг. ред. В. С. Куйбіди, М. М. Білинської, О. М. Петроє. Київ : НАДУ, 2018. 224 с.
27. Радчук Т. М. Класифікація механізмів публічного управління інноваційним розвитком економіки. *Публічне управління і адміністрування в Україні*. Вип. 19. 2020. С. 124–127. DOI: <https://doi.org/10.32843/pma2663-5240-2020.19.22>
28. Сікорський М. М., Мальцев У. В., Стельмашенко Ю. О. Понятійно-термінологічний аналіз категорії «механізми державного управління». *Вісник ХНТУ*. № 3(78). 2021. С. 162–168. <https://doi.org/10.35546/kntu2078-4481.2021.3.18M.M>
29. Уварова Н. В., Логвиненко Б. О. Механізм правового регулювання суспільних відносин як вид механізму публічного управління. С. 143–159. <http://baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/download/293/8188/17092-1?inline=1> DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-279-1-6>

REFERENCES:

1. Antonova, L. V., & Lizakovska, S. V. (2018). Otsinka mekhanizmiv vzaiemodii orhaniv publichnoi vlady z hromadskistiu v systemi derzhavnoho upravlinnia [Assessment of mechanisms of interaction between public authorities and the public in the public administration system]. *Derzhavne upravlinnia: udoskonalennia ta rozvytok*, 7. Retrieved from: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1665> [in Ukrainian].
2. Balias, Ya. (2020). Osoblyvosti vzaiemodii orhaniv publichnoi vlady ta biznes-struktur u protsesi neo-industrializatsii [Peculiarities of interaction between public authorities and business structures in the process of neo-industrialization]. *Innovatsiyni rozvytok ta bezpeka pidpriemstv v umovakh neoindustrialnoho suspilstva: materialy Mizhnar. nauk.-prakt. Konf. Lutsk: VNU im. Lesi Ukrainky*. [in Ukrainian].
3. Bielska, T. V., & Radionov, V. S. (2024). Mekhanizmy publichnoho upravlinnia u sferi povodzhennia z orhanichnymy vidkhodamy [Public governance mechanisms in the field of organic waste management]. *Aktualni pytannia u suchasni nautsi*, 6(24), 169–179. [in Ukrainian].
4. Bila, I. S., & Nasikan, N. I. (2019). Hierarkhiia subiektiv upravlinnia biznes-seredovyshchem: derzhava – biznes-asotsiatsii – pidpriemstva [Hierarchy of business environment management entities: state – business associations – enterprises]. *Shkidna Yevropa: ekonomika, biznes ta upravlinnia*, 3 (20), 53–58. [in Ukrainian].
5. Honcharuk, O. B., & Savychuk, N. O. (2021). Poniattia mekhanizmiv derzhavnoho upravlinnia ta yikh praktychne znachennia [The concept of public administration mechanisms and their practical significance]. *Investytsii: praktyka ta dosvid*, 7, 77–83. DOI: 10.32702/2306-6814.2021.7.77 [in Ukrainian].
6. Hromozdova, L. V., Maliarevskiy, V. M., & Markina, M. I. (N.d.). Teoretychni osnovy poniattia «mekhanizm publichnoho upravlinnia» [Theoretical foundations of the concept of «public administration mechanism»]. (N.p.) Retrieved from: <https://ir.kneu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/d43f8c69-076d-4539-b2cc-8d518d14090b/content> [in Ukrainian].
7. Kovbasiuk, Yu. V., Troshchynskuy, V. P., & Surmin, Yu. P. (Eds.). (2010). *Entsyklopedychnyi slovnyk z derzhavnoho upravlinnia [Encyclopedic Dictionary of Public Administration]*. Kyiv: NADU. [in Ukrainian].
8. Zhukova, I., & Trushkina, N. (2023). Sutnist poniattia «mekhanizm derzhavnoho rehuliuвання rozvytku krytychnoi infrastruktury» [The essence of the concept of «mechanism of state regulation of the development of critical infrastructure»]. *Věda a perspektivy*, 6(25), 8–23. DOI: [https://doi.org/10.52058/2695-1592-2023-6\(25\)-8-23](https://doi.org/10.52058/2695-1592-2023-6(25)-8-23) [in Ukrainian].
9. Zakharov, O. I. (N. d.). Mekhanizm vzaiemodii vlady ta biznesu v systemi ekonomichnoi bezpeky [The mechanism of interaction between government and business in the system of economic security]. (N.p.) Retrieved from: https://library.krok.edu.ua/media/library/category/statti/zakharov_0008.pdf [in Ukrainian].
10. Zyma, I. Ya. (2019). Teoretychni pidkhody do vyznachennia ta formuvannia mekhanizmiv derzhavnoho upravlinnia [Theoretical approaches to defining and forming public administration mechanisms]. *Investytsii: praktyka ta dosvid*, 15, 85–89. DOI: 10.32702/2306-6814.2019.15.85 [in Ukrainian].
11. Zuiiev, M. I. (2022). Sutnist ta znachennia publichnykh mekhanizmiv rozvytku innovatsiinoi ekosystemy Ukrainy [The essence and importance of public mechanisms for the development of Ukraine's innovation ecosystem]. *Efektynist derzhavnoho upravlinnia*, 3(72), 23–28. [in Ukrainian].
12. Iniakhin, V. Ye. (2018). Poniattia ta osoblyvosti vzaiemodii mizh orhanamy publichnoi administratsii ta subiektamy pidpriiemnytskoi diialnosti [The concept and features of interaction between public administration bodies and business entities]. *Nashe pravo*, 3, 244–249. [in Ukrainian].
13. Koroliuk, Yu. H. (2011). Do pytan sutnosti ta spivvidnoshennia poniat «mekhanizm» i «mekhanizm upravlinnia» v haluzi nauky «derzhavne upravlinnia» [On the issues of the essence and correlation of the concepts of «mechanism» and «management mechanism» in the field of science «public administration»]. *Investytsii: praktyka ta dosvid*, 7, 80–84. [in Ukrainian].
14. Lukashevskaya, U. T., & Bilyk, O. I. (2017). Sutnist, znachennia ta rozvytok publichnoho mekhanizmu [The essence, meaning and development of the public mechanism]. *Ekonomika i suspilstvo*, 12, 177–180. [in Ukrainian].
15. Machabeli, T. M. (2024). Teoretychni osnovy mekhanizmiv vzaiemodii vlady ta hromadskosti v umovakh hibrydnykh zahroz [Theoretical foundations of mechanisms of interaction between authorities and the public in conditions of hybrid threats]. *Derzhavne budivnytstvo*, 1(35), 64–75. DOI: <https://doi.org/10.26565/1992-2337-2024-1-05> [in Ukrainian].
16. Mykolaiets, A. (2021). Sutnist vzaiemodii derzhavy ta hromadskosti v suchasni Ukraini [The essence of interaction between the state and the public in modern Ukraine]. *Yurydychnyi visnyk*, 3, 134–140. DOI: <https://doi.org/10.32837/yuv.v0i3.2195> [in Ukrainian].
17. Mykhailovska, O. V. (2021). Naukovi pidkhody do rozuminnia sutnosti poniattia «vzaiemodii» v systemi «vlada-hromadskist» [Scientific approaches to understanding the essence of the concept of «interaction» in the «government-society» system]. *Publichne upravlinnia ta administruvannia*, 2, 71–75. DOI: <https://doi.org/10.54929/pmtl-issue2-2021-13> [in Ukrainian].
18. Nemyrovska, O. V. (2016). Mekhanizm derzhavnoho upravlinnia u sferi povodzhennia z henetychno modyfikovanyimi orhanizamy v Ukraini: orhanyzatsiino-pravovy aspekt [Mechanism of state administration in the field of handling genetically modi-

- fied organisms in Ukraine: organizational and legal aspect] (Extended abstract of candidate's thesis). Kyiv. [in Ukrainian].
19. Ovcharuk, E. (2023). Orhanizatsiino-pravovi mekhanizmy vzaiemodii orhaniv publichnoi vlady ta biznesu: teoretychni aspekty poniattia [Organizational and legal mechanisms of interaction between public authorities and business: theoretical aspects of the concept]. *Aspekty publichnoho upravlinnia*, 11, 1, 35–43. DOI: <https://doi.org/10.15421/152305> [in Ukrainian].
 20. Ovcharuk, E. (2022). Osoblyvosti suchasnykh mekhanizmiv vzaiemodii publichnoi vlady, biznesu ta hromadianskoho suspilstva [Features of modern mechanisms of interaction between public authorities, business and civil society]. *Naukovi pratsi Mizhrehionalnoi akademii upravlinnia personalom. Politychni nauky ta publichne upravlinnia*, 3 (63), 89–95. DOI: [https://doi.org/10.32689/2523-4625-2022-3\(63\)-12](https://doi.org/10.32689/2523-4625-2022-3(63)-12) [in Ukrainian].
 21. Ostopilents, V. R. (2014). Sutnist ta osoblyvosti vzaiemodii orhaniv dosudovoho rozsliduvannia Ministerstva vnutrishnikh sprav Ukrainy z inshymy pravookhoronnymy orhanamy [The essence and features of the interaction of the pre-trial investigation bodies of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine with other law enforcement agencies]. *Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu*, 12, 2, 167–170. [in Ukrainian].
 22. Piatnychuk, I. D. (2023). Klasyfikatsiia mekhanizmiv publichnoho upravlinnia vyshchoiu osvitoiu [Classification of mechanisms for public management of higher education]. *Vcheni zapysky TNU imeni V.I. Vernadskoho. Seriia: Publichne upravlinnia ta administruvannia*, 34 (73), 6, 46–52. DOI: <https://doi.org/10.32782/TNU-2663-6468/2023.6/08> [in Ukrainian].
 23. Pietukhov, A. Yu. (2021). Administratyvno-pravove zabezpechennia vzaiemodii vlady ta biznesu v Ukraini [Administrative and legal support for the interaction between government and business in Ukraine] (Extended abstract of candidate's thesis). Sumskyi derzhavnyi universytet. Sumy. [in Ukrainian].
 24. Babaiev, V. M., Novikova, M. M. & Chernov S. I. et al. (2019). Praktychni aspekty publichnoho upravlinnia v konteksti staloho rozvytku [Practical aspects of public administration in the context of sustainable development] Kharkiv. nats. un-t misk. hosp-va im. O. M. Beketova. Kharkiv : Drukarnia Madryd. [in Ukrainian].
 25. Prysiazniuk, P. V. (2019). Mekhanizm upravlinnia: sutnist, vydy ta skladovi [Management mechanism: essence, types and components]. *Efektivna ekonomika*, 12. Retrieved from: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7539> DOI: 10.32702/2307-2105-2019.12.150 [in Ukrainian].
 26. Kuybida, V. S., Bilynska, M. M., Petrova, O. M., Dehtiarova, I. O., Melnychenko, V. I., Vasylevska, T. E. ... & Yarosh, N. P. (2018). (Eds.) *Publichne upravlinnia [Public Administration]*. Kyiv: NADU. [in Ukrainian].
 27. Radchuk, T. M. (2020). Klasyfikatsiia mekhanizmiv publichnoho upravlinnia innovatsiynym rozvytkom ekonomiky [Klassification of mechanisms of public management of innovative economic development.]. *Publichne upravlinnja i administruvannja v Ukraini*, 19, 124–127. DOI: <https://doi.org/10.32843/pma2663-5240-2020.19.22> [in Ukrainian].
 28. Sikorskyi, M. M., Maltsev, U. V., & Stelmashenko, Yu. O. (2021). Poniatiino-terminolohichniy analiz katehorii «mekhanizmy derzhavnoho upravlinnia» [Conceptual and terminological analysis of the category «mechanisms of public administration»]. *Visnyk KhNTU*, 3(78), 162–168. DOI: <https://doi.org/10.35546/kntu2078-4481.2021.3.18M.M>. [in Ukrainian].
 29. Uvarova, N. V., & Lohvynenko, B. O. (N.d.). Mekhanizm pravovoho rehuliuвання suspilnykh vidnosyn yak vyd mekhanizmu publichnoho upravlinnia [The mechanism of legal regulation of social relations as a type of public administration mechanism.]. (N.n.). Retrieved from: <http://baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/download/293/8188/17092-1?inline=1> DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-279-1-6> [in Ukrainian].